

Lo ferm voler

S'olla frimma chi in coru m'intrat
no mi dha scràfiat ni biccu ni unga
de slinguau qui allinguendi perdit s'ànima;
e ca no fai' a dhu scudi a corp' 'e birga,
nessi a iscusi, 'nnoi no 'nci at essi tziu,
app'a gosai su gosu in ortu o in càmara.

Candu m'ammentu de sa càmara
'nnoi, a dolu miu, sciu chi nisciun'intrat
– antzis totus mi sunt che fradi o tziu –
dogna mermu aggrighidhat, fintza s'unga,
aici e tottu 'e pipiu nanti a sa birga:
tantu timmu no dhi essi apròbiu 'e s'ànima.

Dhi fessi a corpus no a s'ànima,
e m'addilissit a fura in sa càmara
ca prus mi ferì in coru che sa birga
ca inu'est issa su servu su' non 'nc'intrat:
a issa app'essi gai che carri e unga
e no ap'a crei imparu 'e amigu o tziu.

Mai fu' chi sa sorri de tziu
deu app'amau, tant'o cantu, po cust'ànima,
chi tant'apròbiu ch'est su didu a s'unga,
si dhi aggradessit, ia a bolli essi in sa càmara:
de mei poit fai s'amori chi mi 'nc'intrat
prus chi balenti fait cun modh' 'e birga.

De ch'est froria sica sa birga,
e 'e Adamu 'nd'at bessiu nebodi o tziu'
tanti s'amori finu chi mi 'nc'intrat
no creu fessi' in su coru ni mein s'ànima:
'nnoi chi eu sia, for'in campu o mein càmara,
su coru in issa abarrat cumment'unga.

Aicci s'agguanta' e s'inungat
su coru in issa che scròcia a sa birga,
chi eu dh'appu a gosu che palatzu o càmara;
gai no istimu parenti o fradi o tziu,
ch'in Paradisu no apillit gosu s'ànima
si po ai ben'amau cancunu 'nc'intrat.

Arnaut 'ndi mandat su cantu d'unga e tziu
a Gran Disiggiu chi de sa birga at s'ànima:
sonu intriciu chi, imparau, in càmar'intrat.

[Arnaut Daniel]

Ar resplan la flor enversa

Su frori revèsciu

Immoi luxit su frori revèsciu
mein is atzas malas e mein 's montis.
Cali frori ? Nii, àstrau e is cilixias
chi coit e bruxat, e stringit e segat,
ca 'ndi biu mortus tzèrrius e frùsius
po is follas, is arramus e is birgas,
ma mi 'ndi fait birdi e prexau sa gosa
'moi chi biu siccus is malus gaurrus.

Ca diaici dhu pòngiu a s'imbessi,
chi giai pranu mi parit su monti,
e a frori mi tèngiu sa cilixia,
basca parit chi su frius dhu seghit,
e is tronus mi sunt cantu e frùsiu,
e froria a mei parit sa birga:
aicci eu m'abarru acapiau a su gosu
chi no biu nudha po mei siat gaurru.

Ma una genti fadada a revèsciu
commenti fessint pesaus mein 's montis
a mei faint peus de is cilixias,
ca dognunu cun sa lingua segat
e 'nci fuèdhat lenu e a frùsius,
e no serbint ni fustis ni birgas
ni is ameletzus, antzis dhis est gosa
candu faint cosa a dhis narai gaurrus.

Ch' a os basai no s'imberga a s'imbessi
no mi dhu impedint astra ni monti,
donna, ni frius, e ni cilixia,
ma su no-podi parit mi seghit,
donna, chi po bos eu cantu e frùsiu:
is ogus bostrus mi sunt che birga
chi gai m'annestrant su coru cun gosu:
ni deu m'attrivu in disìggiu gaurru.

Andau seu che una cosa a revèsciu
totora circhendi 'adhis e montis
pèrdiu che a s'òmini chi is cilixias

dhu bruxant e trumentu dhu segat,
mai bintu de cantus o de frùsius
prus chi giàganu maccu de is birgas:
ma immoi, Deu allabau, m'aturat sa gosa
mancai de is fratzus slinguaus gaurrus.

Su vessu miu, ch' aici eu dh'imbessi,
andit no tentu de badhi o monti,
aundi no s'intendit cilixia,
ni dhoi at possa frida chi seghit:
a midons si dhu cantit cun frùsiu,
gai ch' in coru dhi brintint is birgas,
su chi cantai scìpia beni cun gosu:
ca a cantadori no tocat gaurru.

Donna donosa, amori e gosa
nos aunant mancai de is gaurrus.

Giullari, meda mi smènguat su gosu
ca a no bos bì 'ndi cumpàrgiu gaurru.

[Raimbaut d'Aurenga]

La sera del dì di festa

Su sero de sa dì 'e festa

Druci e crara est sa noti e chene bentu,
e sèria asua 'e is teuladas e mein 's ortus
pasat sa luna, e dè atesu apubat
sulena dogna monti. O donna mia,
giai dogn'andala est muda, e mein is lollas
lena est luxendi sa lantzia de noti:
drumendi sesi, ca lèviu t'at reciu
su sonnu in logu 'e pàsiu; e no ti mùssiat
perunu annùgiu; e giam no scis, ni pensas
canta liaga in petus m'as abertu.
Dromendi sesi; deo custu celu caru
a is ogus mius a saludai m'aceru,
e sa natura antiga poderosa,
chi m'a' intregau a s'axiu. A tui s'isperu
negu, m'iat nau, fintzas su speru; e d'atru
is ogus tuus no luxant si no est prantu.
Custa dì fut nodia: 'moi de is apentus
t'assèbias tui; e fortzis giam t'amentas
in bisu a cantus oi ses praxa e cantus
praxus ti sunt: deo no, giam no, ch' isperi,
in pensu tuu t'arribbu. E mi dimandu
cantu a bivi m'abarra', e innoi deo in terra
mi ghetu e tzèrriu in frènia. O dis de arrori
in cust'edadi noa! Ohi, ch'in sa via
intendu apròbiu s'assoladu cantu
de su maistu, adenoti torrendi,
pusti su spàssiu, a domu sua sciadada;
e forti mi si minimat su coru,
pensendi ca in su mundu totu passat,
e arrastu pagu lassa'. Acò si fuit
sa dì 'e sa festa, e a sa dì nodida
sa fitiana sighit, e su tempus
si leat dogna acontèssia. Abi est su sonu
de cudha genti antiga? Aund'est su tzèrriu
de is mannus fentomaus, s'imperu mannu
de cudha Roma, e is armas, e sa moida
chi fiat andendi in terra e in s'Oceanu?
Totu est paxi e mudori, e tutu est pasu
su mundu, e d'issus prus nemo arrexonat.

In s'istadu miu primu, chi abetaus
sa festa cun disìgiu, e immoi apustis
ch'est finia, deù doloriu, billendi,
mi 'nd'abarrau crocau ; e a tard' 'e noti
unu cantu chi atesu fia intendendi,
stesiendusi e morendi a pagu a pagu,
totu chepari mi serràt su coru.

[G. Leopardi]

Merigiare pallido e assorto

Ammeriai in meledu isciortu

Ammeriai in meledu isciortu
próbiu unu muru scallentau d'ortu
ascurtai mein s'orrù e me' is scrarías
tzoccu 'e meurras, frúsiu 'e tzrepías.

Me' is crebadas 'e sa terra e in sa faicedha
sminciai arrúbias is rias de frommigas
ch'immoi si segant e immoi si trobedhant
me' is cucuredhus piticcus de is bigas.

E pramizai diattesu intra de is mattas
su mari assuppendi in iscattas
mentris si pesant tzirricchius tremuaus
de cixa 'e is cùcurus scuccaus.

E in s'alluinu 'e su soli chi scalla'
attuai cun trista meravilla
comment'esti sa vida su traballu
de andai arreu ororu 'e una muralla
spraxa in pitzu de bículus d'ampulla.

[E. Montale]

Vasca

Passau fia' in s'imbirdi tremuendi
arrisu 'e belladonna froría,
intr' 'e sa rama 'nci apprettánt is nùilis,
dae fundu a pillu 'nd'artziàt
sa mágini a frocus, sbioría.
Tirau iat carchiunu 'e nos códula
seghendi sa tella luxendi:
sa modhi figura fia' a in bículus.

Ma atru dhoi striscina', acodhu,
in s'isprigu lisciu torra, chi apodhu:
no tenit sa possa 'e ruppi;
si dhu cástias si stacat, torra' abásciu
ca 'oit bivi e cummenti no sci':
no at tentu nomî, est mortu mancu násciu.

[E. Montale]

No bivu prus morindiminci, amori:
biva deu seu bivendi: bivu 'e tui!

Amori, amori miu chen' 'e fuedhu,
totu s'est eremadu chen' 'e tui!

Amori tétiu, amori chen'alenu,
ohi no mi lessis òrfanu de tui!

Amori babbu, adhia de dogn'amori,
chen' 'e sentidu abarru chene 'e tui!

Unica beridadi 'e custa vida,
pèraula po pèraula faimì a tui!

[Patrizia Valduga]

Pietta 'e su tempus, deu, chemu callau
de tempus mai esistíu,
po tui unu pagu stuu cantu carriau
portu 'e doveri e dépidu infiníu,
annúggius, arregodus, melopeas,
tottu is tzérrius de pudhu de is bideas...
Portaminci cun tui, stringimi forti,
portam'attesu 'e tottu custa morti.

[Patrizia Valduga]